

**ADRODDIAD I'R IS-BWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO
4 Mehefin 2026**

TEITL: Strategaeth Rheoli Risg
AWDUR: Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol y CBC)

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Gofyn am sylwadau gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar y Strategaeth Rheoli Risg ddrafft, i ganiatáu i'r Tîm Arweinyddiaeth ddrafftio argymhelliad i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig.
- 1.2. Mae'r Strategaeth Rheoli Risg arfaethedig wedi'i hatodi yn Atodiad 1.

2. PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Bod yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ystyried cynnwys y Strategaeth Rheoli Risg ddrafft atodol a chynnig sylwadau arno.

3. RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Mae datblygu a mabwysiadu Strategaeth Rheoli Risg yn flaenoriaeth uchel yn Rhaglen Trawsnewid y Cyd-bwyllgor Corfforedig. Mae hyn oherwydd y ffaith bod:
- Rheoli Risg yn gwella cynllunio strategol a blaenoriaethu
 - Rheoli Risg yn cynorthwyo i gyflawni amcanion
 - Rheoli Risg yn cryfhau'r gallu i fod yn ystwyth

('Llyfr Oren' Llywodraeth y DU)

- 3.2. Mae'r 'Llyfr Oren', *Rheoli Risg – Egwyddorion a Chysyniadau*, wedi'i ddatblygu gan Drysorlys EF i ddarparu canllawiau ar reoli risg, ac yn arbennig ar ddatblygu methodoleg strwythuredig ar gyfer nodi, asesu, rheoli a lliniaru risgiau strategol a gweithredol. Er eu bod wedi'u datblygu'n bennaf ar gyfer Llywodraeth Ganolog, mae'r egwyddorion yr un mor berthnasol i sefydliadau llywodraeth leol, gan gynnwys Cyd-bwyllgorau Corfforedig.

- 3.3. Un o swyddogaethau statudol craidd yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, fel yr amlinellir ym Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, yw adolygu ac asesu rheolaeth risg y Cyd-bwyllgor Corfforedig a lle bo angen gwneud adroddiadau ac argymhellion i'r CBC ar ddiagonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau hynny.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Bydd datblygu trefniadau rheoli risg gynhwysfawr yn caniatáu i Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd fabwysiadu dull strwythuredig o ymdrin â'r cyfleoedd a'r risgiau y mae'r sefydliad yn eu hwynebu. Mae angen i reoli risg fod yn rhan hanfodol o lywodraethu ac arweinyddiaeth, ac yn sylfaenol i'r ffordd y mae Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd yn cael ei gyfarwyddo, ei reoli a'i reoli ar bob lefel.

4.2. Mae'n werth nodi'r dyfyniad allweddol canlynol gan y CIPFA a Thrysorlys EM:

Nid yw Rheoli Risg yn ymwneud â bod yn 'gwrthwynebu risg' ond mae'n ymwneud â bod yn 'ymwybodol o risg'

(CIPFA: Rheoli Risg mewn Gwasanaethau Cyhoeddus)

Ni all sefydliadau'r sector cyhoeddus fod yn gwrthwynebu risg a bod yn llwyddiannus.

('Llyfr Oren' Trysorlys EM)

4.3 Mae trefniadau llywodraethu corfforaethol y CBC yn parhau i gael eu datblygu, gyda Rhaglen Trawsnewid gynhwysfawr ar waith gydag adolygiadau rheolaidd, a chyfarfodydd pythefnos o swyddogion allweddol i sicrhau cynnydd. Mae'r strategaeth rheoli risg arfaethedig ddrafft a gynhwysir yn Atodiad 1 yn rhan sylweddol o'r rhaglen hon ac mae disgwyl iddi gael ei gweithredu yn hanner cyntaf blwyddyn ariannol 2026/27.

4.4 Mae gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gyfrifoldeb clir am ddal y sefydliad i gyfrif am ei drefniadau rheoli risg, ac mae'r gofyniad cyfreithiol wedi'i amlinellu'n benodol yn Adran 81 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

4.5 Ceir rhagor o wybodaeth am rolau a chyfrifoldebau yn Rhan 5 isod. Yma, amlinellir cyfrifoldebau'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel:

- Adolygu ac asesu'r strategaeth rheoli risg a chofrestru
- Darparu argymhellion i'r CBC
- Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol.
- Monitro ymlyniad.

4.6 Mae cofrestr risg gynhwysfawr eisoes ar waith ar gyfer cytundeb Twf Gogledd Cymru sydd wedi'i chadw dan adolygiad ers cychwyn y cytundeb twf. Ystyriwyd hyn ddiwethaf gan yr Is-bwyllgor Llesiant Economaidd yn ei gyfarfod ar 15 Mai 2026: [Cofrestr Risg Bargaen Twf Mai 2026](#).

5. ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU

5.1. Ymhellach i rôl y Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel y disgrifir yn Rhan 4 uchod, mae'r Strategaeth Rheoli Risg ddrafft yn amlinellu rolau gwahanol unigolion a grwpiau o fewn y broses rheoli risg:

Rôl	Cyfrifoldeb
Cyd-bwyllgor Corfforedig	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yn darparu her a mewnbwn i'r Strategaeth Rheoli Risg a'r Gofrestr Risg ➤ Cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg a'r gofrestr gan gynnwys ac unrhyw newidiadau sylweddol yn ôl yr angen ➤ Monitro cynnydd wrth reoli Risgiau Corfforaethol ➤ Yn dal y Tîm Arweinyddiaeth i gyfrif am reoli risg yn effeithiol
Is-bwyllgor Llywodraethu Archwilio ac	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Adolygu ac asesu'r strategaeth rheoli risg a chofrestru ➤ Darparu argymhellion i'r CJC ➤ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol. ➤ Monitro ymlyniad
Tîm Arweinyddiaeth	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cyfrannu a chymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg a chofrestr i'w hystyried gan y Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ➤ Cyflawni Strategaeth Rheoli Risg CJC ➤ Camau rheoli effeithiol y Gofrestr Risg Gorfforaethol ➤ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol.
Prif Swyddog Cyllid (Swyddog Adran 151)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Paratoi a hyrwyddo Strategaeth Rheoli Risg CJC ➤ Datblygu rheolaethau rheoli risg ar y cyd â'r arweinyddiaeth ➤ Cyfranogiad gweithredol ym mhob penderfyniad busnes perthnasol i sicrhau bod goblygiadau, cyfleoedd a risgiau tymor byr, canolig a hirdymor yn cael eu hystyried yn llawn ➤ Meithrin ac ymgorffori diwylliant o reoli risg ar draws y sefydliad.
Tîm Gweithrediadau	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Datblygu a defnyddio systemau a phrosesau sy'n caniatáu ar gyfer cipio a monitro pob risg ar draws y sefydliad yn barhaus.
Archwiliad Mewnol	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asesu effeithiolrwydd y Strategaeth Rheoli Risg a'r system rheoli mewnol. ➤ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol.

	➤ Yn darparu sicrwydd annibynnol
Perchnogion Risg	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atebol am weithredu rheoli a rheoli'r holl risgiau a neilltuwyd ➤ Cefnogi adnabod a rheoli risgiau. ➤ Sicrhau bod trefniadau rheoli risg effeithiol ar waith ar gyfer eu maes. ➤ Hyrwyddo gwneud penderfyniadau sy'n seiliedig ar risg ar draws yr adran.
Pob aelod o staff	➤ Cefnogi'r gwaith o nodi risgiau a chyfrannu at eu rheoli, fel y bo'n briodol.

5.2 Yn unol â'r rolau a'r cyfrifoldebau a nodwyd a gynhwysir yn y strategaeth ddrafft, ar ôl cael eu hystyried gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 4 Mehefin, bydd y camau nesaf fel a ganlyn:

- Y Tîm Arweinyddiaeth i ystyried y Strategaeth Rheoli Risg, gan ystyried y sylwadau a ddarparwyd gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, a chynnig argymhelliad i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig (i'w gyflwyno gan y Prif Swyddog Cyllid).
- Y Cyd-bwyllgor Corfforedig i ystyried a chymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg, ar ôl ystyried y sylwadau a ddarparwyd i'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

6. GOBLYGIADAU ARIANNOL

6.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol sy'n deillio o gymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg ei hun.

6.2. Fodd bynnag, bydd y Strategaeth yn darparu canllawiau clir i'r sefydliad ar y gweithdrefnau i'w dilyn wrth flaenoriaethu ei weithgareddau yng ngoleuni'r risgiau a'r cyfleoedd a fydd yn codi, gan ganiatáu i Uchelgais Gogledd Cymru wneud penderfyniadau gwybodus ar y defnydd o'i adnoddau.

7. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

7.1. Ymdrinnir â'r gofynion cyfreithiol ar yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio mewn perthynas â risg yng nghorff yr adroddiad. Yn benodol, mae Adran 81 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn amlinellu'r gofynion statudol o ran rheoli risg.

7.2. Mewn cyd-destun ehangach, mae mabwysiadu dull systematig, fel y'i manylir yn y Strategaeth Rheoli Risg ddrafft ac wedi'i lywio gan y 'Llyfr Oren' (Trysorlys EM), yn bodloni'r gofyniad i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael, yn caniatáu i'r sefydliad flaenoriaethu gweithgareddau a lliniaru'r risgiau sy'n gysylltiedig â'i weithgareddau mewn modd gwybodus.

8. GOBLYGIADAU LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL

- 8.1. Mae'r adroddiad yn cefnogi'r egwyddor datblygu cynaliadwy trwy gryfhau trefniadau ar gyfer llywodraethu hirdymor, atal, integreiddio, cydweithredu a chyfranogiad. Yn benodol, mae gweithdrefnau rheoli risg strwythuredig yn cynorthwyo'r CBC i gynnal trefniadau cadarn ar gyfer risg, cyllid, perfformiad a llywodraethu corfforaethol.

9. GOBLYGIADAU CYDRADDOLDEB, AMRYWIAETH A'R GYMRAEG

- 9.1. Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol i gydraddoldeb, amrywiaeth neu iaith Gymraeg yn deillio o gymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg.

10. ATODIADAU

- 10.1. Atodiad 1 – Strategaeth Rheoli Risg Ddrafft.

YMATEB SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

Mae'r Strategaeth Rheoli Risg ddrafft yn rhan bwysig o fframwaith llywodraethu a sicrwydd y CBC ac mae gan yr Is-bwyllgor rôl statudol wrth adolygu ac asesu digonolrwydd ac effeithiolrwydd trefniadau rheoli risg y CBC. Dylai aelodau fodloni eu hunain bod y Strategaeth yn darparu fframwaith ymarferol ar gyfer rheoli risg strategol a gweithredol.

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

Awdur yr adroddiad.

